

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Egy órára 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

500 szavakig heti 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetéseknek külön árat szabunk fel. Belső- és külső hirdetéseknek külön árat szabunk fel. Belső- és külső hirdetéseknek külön árat szabunk fel.

A kiegyezés.

Debreczen, február 4.

Látszólag a költségvetés tárgyalása az aktuális politikai kérdés Magyarországon, de az összes politikai körök tisztában vannak azzal, hogy valójában az Ausztriával való kiegyezés megújítása az, ami a politikai körök figyelmét magára vonja. Ennek a kérdésnek a jelentősége ugyyszólván ránehezedik a parlamenti pártokra is és ez az oka annak, hogy a költségvetéssel keveset törődnek. És ez természetesen is, az ország gazdasági viszonyainak jövődjéje függ attól, hogy a kormány miképpen gondoskodik a magyar állam gazdasági érdekeiről most, a mikor arról van szó, hogy vagy újabban fölládozzuk gazdasági függetlenségünk, vagy pedig ennek a függetlenségnek érvényt szerezzünk.

Keves reményünk van ahhoz, hogy kormányunk a nemzet gazdasági érdekeit tartván szem előtt, arra munkálkodjék, hogy ez a függetlenség csakugyan létesüljön. Minden jel arra mutat, hogy kormányunk egy átkos tradíció hatása alatt, még az ország gazdasági érdekeinek feláldozásával is az osztrákokkal való kiegyezés megteremtésén fáradozik. A kormány már teljesen megbarátkozott azzal, hogy a magyar állam rovására a kvótát felemeli, holott összes gazdasági

viszonyaink a mellett szólnak, hogy a nemzetnek az eddiginél is nagyobb anyagi megterhelése végzetes veszedelemmel jár.

Valóságos átok a magyar nemzetre, hogy most, a mikor az osztrákok által teremtett helyzet ugyyszólván kínál számunkra a gazdasági függetlenséget s hazánk viszonyai ezt mindenképpen kívánatosá teszik, a kormány ép a nemzet javát nem tartja szem előtt, hanem ezzel ellentétben minden áron az osztrákokkal való gazdasági egyezség fenntartásán fáradozik. Miért? csak azért, hogy a dualizmus utjából mindenféle gátat és akadályt, ha erőszakos uton is, ha a nemzet jobb meggyőződése ellenére is, elhárítson.

E végből a kormány mindenre képes. Hogy a kiegyezési javaslatokat május elsején a magyar törvényhozás elé terjeszthesse, kész a kvótát felemelni. Most már nem is arról van szó, hogy a kvótát felemeljék-e vagy nem, hanem csak arról, hogy mennyivel emeljék? A közös miniszteri tanácskozások rendjén már csak a kvóta-bizottságok elé terjesztendő oly alapnak a meghatározásáról volt szó, mely ugyyszólván a magyar nemzet kárára felemelendő kvóta mennyiségének meghatározását hagyja fenn a kvóta bizottságnak. A magyar kormány főhivatalos kommunikéje azt mondja, hogy a közös miniszteri tár-

gyalások nem akarnak prejudikálni a kvóta-bizottságnak. Itt csak a magyar kvóta-bizottságról lehet szó. Ez a bizottság a múlt esztendőben azt jelentette ki, hogy a kvóta dolgában meg kell maradni a status quo alapján, mert a magyar állam nagyobb kvótát nem bír el. Nos, most a magyar kormány azon fáradozik, hogy a magyar kvóta-bizottságot a múlt esztendőben elfoglalt álláspontjának megváltoztatására bírja. Ez világos. Különbözik meg, mely látszólag indokoltá teszi majd azt, hogy a magyar kvóta-bizottság megtagadván eddig elfoglalt álláspontját, a magyar kvóta felemelését indítványozza.

Ezekről a titkos és nemzetellenes törekvésekről rántotta le a leplet a N. Fr. Pr. közleménye, melylyel szemben hiába iparkodott a magyar kormány semmitmondó főhivatalos demantikával a magyar közvéleményt elámitani.

Most már tudjuk, hogy a magyar kormány az osztrákokkal való kiegyezést a nemzet érdekeinek könyörtelen feláldozása révén is keresztül akarja erőszakolni.

A törvényhozás legnagyobb éberségére van szükség a végből, hogy az állam és nemzet féltett érdekei megoltalmaztassanak. Veszedelem fenyegeti a

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

NE JÖJJ VELEM.

Szerettek. Minden gondolatban,
Amely keresztül vilán lelkemen,
Bübijes szép arcod sugarzik,
Szerelmem, mint a minden, végtelen.
Szerettek. Édes arcképedre
Mindennap friss virágcsokrot tesztek,
Csókolgatom, mint egy Madonnaképet.
Ah milyen láng ez! hamuvá leszek.

S imádkozom, hogy drága szived
Masat szeressen, hogy ne légy enyém.
Oh mert az én jövődom arczán,
Nincs irgalom, nincs semmi, semmi fény.
Multamba nézek: oly borús az.
Körültetekintek: átok a jelen.
Imádkozom, hogy mást szeress, ne engem.
Imádkozom: ne jöjj, ne jöjj velem!
— Zürich. —

Egész erdő...

Egész erdő karácsonyfa,
Felállítva szépen, sorba.
Mennyi boldog kis fészekbe
Visznek ezek örömet be!

Én, az utcáson állva,
Nézek a zöld fák sorára

S vevőkre, kik jönnek, mennek...
Ez is jó egy — idegennek.
— Zürich. —

Zuzmarás fa.

Oh hiú fa, mit műveltél?
Magadat beburkolad.
Fénylő, fehér gyöngyös rojtba:
Alig ismerhetni rád.

Ha oda már az üde lomb,
Ez illatos zöld bársony:
Ugyan mondjad, mi szepet látsz
A hideg csillogáson?

„Nem vagyok hiú. De sokat
Vesztettem” — szól csöndesen —
„S ily fényt azért viselek, hogy
Ne sajnáljon senkisémet!”

Jánosi Zoltán.

A más baja.

Elbeszélés.

A »Debreczen« számára írta: **Mohi.**
Verőfényes, enyhe, téli idő csalogat
kifelé. Vidám gyermekek csengő kacagása
hallik be hozzám s fölveri magános, rideg
szobám csöndjét.
Ünnep van. Az esztendő utolsó dél-
utánja.

Mindenféle kipirult arcok, az éjjeli
mulatás mámoros, zsongító érzésével, mely
előli pár órára szívük büszkeségét. Derültte,
boldoggá igyekszik tenni e napot magára
mindenik s tán csak én szereztem boldog-
talanságot!...

Ideközt szobámhoz lelki bánatom, testi
gyöngeségem, hogy végig gondolhassak életem
folyását. Eszembe jutnak régi Szilveszter-
esték, mikor még én is víz zenező mellett,
víg pajtasok között, pohárral köszöntém az
ujszülött évet.

És jöttek a napok és multak az évek,
keves örömmel, sok keserű bánattal. Amde
a sötét fellegek mögött ki-kibukkan az
az éltető nap, a lélek virága, az édes
szerelem.

És most?...

Odakönyökölök ablakomhoz, szembe az
utcai kuttal s hallgatom szívem zakatolá-
sát, hogy szinte zug belé a fejem. Siet,
igyekszik, mint a rozzant óra, hogy minél
hamarabb vegezze dolgát, aztán egy zökkenés
és... megáll...

Magas, erőteljes fiatal ember huzza a
kutat, huzza már legulább egy óra óta szü-
netlenül.

— Hajh! Szatai Miklós! Pár hónappal
előbb még te sem gondoltad volna, hogy most
már özvegygyé lett édesanyád kek mazsa
fazeka lesz a te hordód, mely mint a Danai-
dáké, meg nem telik soha! Egy-két rántással
tele huztad már te azt régen, azóta csak

nemzetet! Minden jóra való, becsületos, hazafias tényezőnek az a kötelessége, hogy őrt álljon e veszedelemmel szemben, melyet ép a kormány akar előidézni.

(E—S)

KÜLFÖLD.

Badeni az ő viselt dolgairól. A Figaro egy munkatársa felkereste a jelenleg Parisban időző Badeni volt osztrák miniszterelnököt, aki aztán elmondta, hogy azért lépett vissza, mert nem akart véres tüntetés okozója lenni s azért távozott, bár az uralkodó kegye irányában változatlan volt. — A nyelvrendeletek megmaradtak, — mondotta a volt miniszterelnök és ez a legjobb bizonyítéka, hogy nem ez okozta bukását. Ezméit nem hantolták még el, művét újra felveszik.

Ausztria a zavarokból csak a föderalizmus által szabadulhatna, parsze a monarchia egységének fentartása mellett. Mert a föderalizmus, mint ő értelmezi, magában hordja azt a sajátságát, hogy a turbulens ellenzék lazát meggyógyítja, mert segítségül hívja a társadalmat minden munkásságát, hogy a helyi érdekek fejlesztésében részt vegyen.

Badeni az ötödik választói kuriára hivatkozott, kijelentvén, hogy ez nem anarchista elemekből áll. A szocializmus és antiszemizmus szók Franciaországban azt jelentik, mint Ausztriában.

— A ti szocializmustokat a boulangisták vezetik a mienket a plebejusok. A ti antiszemizmustok vak erő, a mieink pártpolitikai spekuláció.

Ausztriának csak elég tekintélyvel rendelkező liberális kormány kellene, mely a tartományoknak a szükséges szabadságot megadja. Ez volt az ő programja. (Szerk.)

Zola az esküdtzék előtt. Közöltük már, hogy a 86 rendes és 4 pótesküdt közt mifele foglalkozási ágak vannak képviselve. Ezek az esküdtek különben február hó első felében az allandó esküdtzékot képezik. A szokashoz híven, Zola pörének első tárgyalási napján, a tárgyalást megelőzőleg, a tanácsereben sorshuzás útján jelölik meg azokat az esküdtteket, akik az esküdtbírótságot alkotják. A sorshuzás annak a főügyésznek

jelenlétében történik, ki az ügyben szerepel és egyttal a védő, vagy védők jelenlétében. Abban a sorrendben, a mint az egyes neveket kihúzzák, az ügyész és az ügyvéd a visszavetési joggal él, melyet a törvény biztosít számukra. A első 12 esküdt, a kiket egy fél sem vetett vissza, képezi az esküdtzékot, köztük az első pedig a zsüri elnöke. Szerdán este, a nélkül, hogy erről Zola értesítettet volna, letelt az az idő, a melyen belől az ügyészségnek is meg kellett neveznie tanuit, ha ilyeneket ki akarna hallgattatni. Az ügyészség egyetlenegy tanuit sem rendelt a maga részéről.

Harc a német egyetemeken. Az osztrák német főiskolákban oly események játszódnak le pár nap óta, a melyek az általános érdeklődés középpontját képezik. A mozgalom, a mely a német diákok körében a Coudenhove-féle jelvényviselési tilalom kevelkezésében tanadt, oly általános és oly intenzív, hogy az egyetemek rektorai már tegnap tanácskozással gyűltek össze Bécsben és Gantsch miniszterelnökkel is közölték a német főiskolákban uralkodó helyzetet és azokat az okokat, a melyek a diákságot a mozgalom megindítására rábirták.

A miniszterelnök a rektoroknak adott válaszában maga is elismerte, hogy a diákoknak feltétlen joga a színes jelvényviselés; tiltakozott az ellen, hogy az ideiglenes hatályú tiltó rendelkezés valaki a német főiskolák iránt nyilvánuló ellenszenvet lásson és kijelentette, hogy a kormány a prágai német főiskolát a leghatósabb állami védelemben akarja részesíteni. A tüntetőket egyidőre megfenyegette.

Hogy ezek a fenyegetések hathatósabbak lesznek-e, mint a rektoroknak atyai intései, a kik a diáksággal egyeknek tartják magukat, még bevárandók.

György herceg jelöltsége.

A krétai kormányzói állás betöltése, mind nagyobb és nagyobb hullámokat ver fel s annyit ma már meglehet állapítani, hogy ebben a kérdésben nemcsak az európai koncert nem áll fenn hanem még Ausztria-Magyarország és Németország sincs egy véleményen Görögország, amely a török hadak elől Páriszországig futott határfelé, György herceg-

nek a görög király másodszüllött fiának kinevezését forgirozza, ily módon akárván kiköszörülni a diplomáciában azt a csorbát, amelyet a csatatéren szenvedett.

Hogy ki vetette fel az eszmét nem lehet tudni, de valószínű, hogy magától Miklós czártól ered. A szultán érthető okokból az első pillanattól egész mostanig ellenzi ezt a jelölést, sőt a Daily Telegraph szerint erről emlékiratot is dolgozott ki s azt az orosz nagykövet útján a czárhoz is jutatta.

A czár tovább is ragaszkodott György hercegre s Ausztria Magyarország Oroszország kedvéért szintén protegalja a poránál György herceget. Hogy Franciaország nem ellenkezik, az több mint valószínű, csak két hatalom van, amelynek állásfoglalása nem egészen világos. Ez a két hatalom Anglia és Németország Tulajdonképen Anglia álláspontja nem igen ellenkezik Oroszországtól hisz Anglia a görög török háború alatt és Görögország mellett foglalt állást, de Németország határozottan ellenzi György herceg jelölését ezel akarja megbüntetni Görögországot a török háború felidézéseért.

Németország állásfoglalása azután a többi hatalmat is habozóvá tette s így az egész európai koncert harmoniája megszünt.

Feltűntést kelt a Kölnische Zeitung egy cikke, mely szerint könnyen megtörténhetik, hogy a nyghatalmak már legközelebb nem annyira krétai ügyekre, mint inkább a Balkánon mind bizonytalanabbá való helyzetre fogják figyelmüket fordítani.

A viszonyok az egyes Balkán államok közt a lehető legfeszültebbek. Legfontosabb jele a mostani krétai helyzetnek az, hogy néhány nap óta Oroszország Ázsiából szabadulni igyekszik és sulypontját a külpolitikában ismét az európai Kele re helyezi vissza. A czár birodalma nem tehet egyebet, ha György herceg kormányzó jelöltségének érvényt akar szerezni.

A Köln. Ztg. ezt a jelöltséget a mohamedánizmus oly mély megaláztatásának tartja amelyet a szultán trónjának és életének veszélyeztetése nélkül csak úgy fogadhatna el, ha közvetlenül fenyegető külső ellenségeinek támadásai kényszerítenék rá.

A lehetőség határan kívül esik hogy az összes hatalmak ilyen, a szultánnak félre-

folyik, szertecsup belőle a víz. De te azt nem látod, homályos a szemed, nem veheted észre, kiröpült, elszállott belőled a lélek... Deli természetet csöndes nyugalmadat hányan megirigyál, akik mellett elmegy, akik nem ismernek bamész idegen nép.

A te történeted is olyanforma, mint annyi másoké, kik szerették valaha igaz szerelemmel s aztán ez okozta nagy veszedelmünket.

A világ szemében, ha külöbség van is, közönséges, mindennapi szerelmi történet biz az valamennyi. Előbb talán szemben mutat egy kis részvétet irántad, de aztán gonyosan mosolyog, alszik rá egyet s végleg elfelejti...

Vasárnap esténkiat vígan vannak a három rózsás tagas ivojában. Mulatoak ott a legények, borba fojják a szomorúságot.

A ki busul: nem él;

A ki alszik: henyél.

Rikkantgat a nóta közé egyik-másik.

Most meg nagy okuk is van a nagy mulatságra. Ma jött haza harmadmagával Csernoviczból, ahol három hosszú esztendeig ették azt a keserves kenyeret, amelyikre még a komisz baka is azt mondja, hogy: »komisz biz a!« Hát még a huszároak hogy is izlenék?

Nagy az öröm, mert olyan legényekkel szaporodott a komptnia, hogy azokkal bizony meg a viczispán ur is szívesen mulatna. — ha nem állana már olyan csurgóra, hosszú, fehér bajsza,

A cigány is vígában pattogósabban huzza a nóát, mint máskor. Még a vén kores máros ravasz arca is olyan mosolygós, mint

ha kedve jött volna megköstolni a saját borát.

Olasompolyog a mulatókhoz s mérékát dörzsölgetve kérdi.

— Ugy-e ez már jó bor? Nem hiába, hogy a Martinkán termet!

— Ha rossz volna, nem is innánk! veti oda felváltól az egyik. Jobb lesz, ha hoz még egy pár üveggel!

Egyet sandit az öreg a cigányok felé és sietett teljesíteni a parancsot.

— Ho! is hagyad el Miklós tudakozódik egy pelyhes alu suhancz ki roppant nagyra van káplár uram barát ágával.

— Ott biz én, hogy mikor abban a szegény görbe országban mulatni akartunk egyet egyet, olyan bundaszagu nyakolajat teitek elibünk, hogy itthon még a csizmammal is kikerültem.

— Hát fehér nép volt-e sok, — meg csinos?

— Hagyjatok el! Azokról nem is érdemes beszélni. A nyomorúság ri le arczunkról. Lehet is azokkal mulatni!

— Ugyan Miklós! ha te nem is mulattal velük, de ne bolondítsd el ezeket a fiukat! szól közbe Káldi Pista, ki szintén páros csilagokat hozott haza, pedig egy jó fejjel kisebb volt amannál. Nem épen olyan agrul-szakadtak biz azok, akadt ám köztük is egy-két szemre való,

Ha már ráczáfolt Miklósa, nem is hagyja abban, hanem most rukkolt ki vele, a mit már olyan régen szeretett volna neki a szemébe mondani;

— Neked meg ott a mulatságokon sem izlett semmi, Tudja Isten, hol járt az eszed

akkor is? Bizonyosan itthon is volt valakid, az nem hagyott nyugton.

— Persze, hogy volt — kontrázik bele az előbbi suhancz, — hiszen emlékezhetek még arra a Nagy Erzsire, a ki ott lakott Miklósék mellett, különben ismerhetitek ti is jól.

Gunyos megjegyzésére mosoly kelt a többinek arczán, de az övére úgy oda is fagyott, mint a hullo vizezepp csikorgó hidegbe Káldi Pista szerint még olyan vad tekintetet a kadet ur Kryaések sem vetett még a század leglustább emberére sem mikor elrontotta az altakat, — mint most Miklós a vele gunyolódóra.

Az előbbi zsvajt mélységes csönd váltotta fel egy pillanatra.

— Jobb lesz, ha iszunk, szakítja meg Pista a hallgatást.

A vén koresmáros oda is settenkedett a fecsegő mellé, mikor már valahogy ismét rendes kekékvágasba jutottak a kedélyek. Jó szimájával rögtön megérezte a közeledő zivatar szagát.

— Jobb lesz hallgatni még most azzal, a dologgal. Hiszen ugys eljön a maguk kedvéért, majd meglátja akkor...

— Az ördög tudja, hogy még most is úgy bomlik azért a leányért, — tört ki az méltatlankodás,

— Jó, jó! Csak azért mondtam, hogy elég lesz már ennyi.

Es újra folyt a beszéd katonadolgo król a miknek talán fele sem történt meg, — jó borokról, miket a zsidó még nem keresztelt s szép leányokról, a kikkel olyan jól lehet mulatni.

Meg is látszott már a bor hatása a csir

lására irányuló politikában részt vegyének. Ha arra kerülne a sor bizonyos dolog, hogy abban a perczen már egyetlen német páncélos hajó sem volna a krétai vizeken.

A keletázsiai események.

A legújabb hírekből, amelyek Franciaország és Angolországok, valamint Japánnak főleg Pekingben, de Párisban, Szt.-Pétervárt, Londonban és Tokióban is folytatott tárgyalásairól szólnak, föltehető ugyan, hogy a siker a kettős-szövetség felé hajlik, a befejezést azonban mégis megelőzni látszanak. A békevágy Londonban föléje kerekedik a kívánásgoknak, amelyekről az angol sajtó oly sokat beszélt már és amelyek szerint egyetlen európai hatalomnak sem szabad Kinának külön politikát követnie. A befolyásolás rendszere, amelyet az angolok más-különböben igen ügye en szoktak üzni, Kinában nem kényelmes nekik, mert Oroszország rendkívül praktikus módon járt el északon, Franciaország pedig délen. Egy francia, ágyunaszád, a Mekong zuhatagain áthaladva, már Yünnanig hatolt előre, Anglia ellenben Birámból még nem igen messzire haladt. Az angol verseny főcélját, a Yaug-tse-Kiang völgyét valószínűleg a francziák fogják legelőször elérni.

Az oroszok nem voltak szerények. Ők rátették kezüket a kínai birodalomnak két legfontosabb tartományára, Mandzsuriára és Liao-Tugra, egyúttal pedig Koreában döntő befolyást szereztek Japánnal szemben. Anglia ez időszereint Kelet-Ázsiában épp ugy második helyre szorult, mint Közép-Ázsiában, A Csungti-Yamen-nak egészséges, de egyúttal szatirikus indítványa, hogy Anglia és Oroszország osztozkodjék a kínai kölesönben és hogy megánérdekeikre nézve aztán állapodjanak meg, aligha lesz végrehajtható; Anglia azonban első célzásával, hogy Talieant esetleg atengedné az oroszoknak, ha Port-Arturból szabad kikötő lenne, föládozta alapvető álláspontját. Oroszország azonban gondoskodott róla, hogy a vetélytársnak más irányba terelése kizárassék. Mind a két kikötő már most meg van erősítve és hogy továbbá 10000 katonának odaküldése komolyan veendő, az

a konstantinápolyi hír bizonyítja, hogy az orosz önkéntes hajórajnak egy gőzöse 16000 emberrel és sok ágyúval Kína felé való útjában áthaladt a tengerszoroson.

A kettős szövetség halad és Salisbury márkinak balsikere Kelet-Ázsiában, Gladstone-nak középázsiai balsikerétől 1885-ben csak annyiban különbözik, hogy a konzervatív politikus nem csörteti kardját elővigyázatlanul.

A Fainel ügynökség Shanhajból azt jelenté, hogy több ezerre tehető orosz katona, akik a szibériai vasut mérési munkálatait ellenőrizték, a kínai kormány beleegyezésével bevonult Mandzsuriába. A németek egy német kínai részvénytársaságra bízták a vasut építését. A vasut mentén mind a két oldalon három mérföldnyi területen a németeket illetné a bányaművelési jog. Ezt a megálapodást diplomáciai jegyzékváltás fogja meg erősíteni. A kínai kormányzó az ő tartományának kamarását Henrik porosz herczeg kísérelőjéül rendelte ki.

A Barleur nevű angol páncélos hajó, amely ez idő szerint a Földközi tengeren van, jövő vasárnap Kínába indul.

TARKA ÉLET.

Bál előtt.

Tegnap este csibukom bodor füstjében gyönyörködtem kellemesen fűtött szobám asztala előtt, midőn hirtelen Sándor barátom toppant be hozzám.

Nagyon siethetett, mert arca rózsapiros volt és szép homlokához tapadtak az izzáspáncságtól gesztenyebarna hajfürtjei.

Nagyon lassan susogta el az üdvözítő szavakat, — annál hangosan támadt azután reám

— Na hiszen szép gyerek vagy öregem, monda némi gunnyal, átható tekintettel vetve reám.

Világéletemben mindenkitől azt hallottam, hogy szeretetlenség 99 perczenttel szebb legény, mint én vagyok és ismét mások szeretetlenségemet egy félgrádussal tartják szebbnek az ördögnél, nagyon természetes tehát, hogy tudatában voltam gyönyörű voltom-

nak, de szavamra mondom, hogy Sándor barátom tekintete 100 perczenttel többet jelentett minden tudásnál.

— Tulajdonképen miért e nagy megtisztelés? — kérdeztem kíváncsian.

— Nos, nem rejted?

— Hogy sejténem!

— Emlékedbe idézem tehát. Te a múlt napokban megígérted, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak e hó 19-én a Bika dísztermében tartandó bál mulatságára meghívót eszközölsz ki számomra s én hiába vártam eddig: nem érkezett.

Tyhü teringettét, gondoltam magamban — a fiuak igaza van, erről egészen megfeledkeztem. S igyekeztem mentésemre valamit kitalálni.

— Emlékszel már? — kérdezte sürgetőleg.

— Hogyne emlékezném — mondtam ártatlan arccal — de még nem nyomtak meg a hivók a t s így nem küldhettem számodra.

— Micsoda! Hiszen értesítem szerint mindenkinek küldtek, csak nekem nem.

— Oh eredj már kis esacsi, hogy beszélhetsz ilyet!

— Szavamra mondom — állította ő határozottan.

Nagy zavarba jöttem! a fiu sejt valamit. Még sem volt erőm bevallani gyengeségemet, hogy t. i. nem kötöttem feledékenységből csomót a zsebkendőm sarkára, midőn igéretet tettem neki.

Tartottam magam.

— Megvallom őszintén, miért nem tettem — mondtam mosolyogva.

— Miért?

— Mert a kormánypárti elveknek hódolok.

Sándor barátom örszeránczolta nagy fekete szeméit.

— S ezért tagadnál meg?

— Én nem de mameluk főnököd megtagadná tőled kegyét, ha neked a függetlenségi és 48-as párt meghívóját az irodában kézbesíteném. Tudod öreg, az eshetőségekre számítani ell.

Sándor barátom arczán jóindulatu mosoly vonult zli.

— Köszönöm szives előzékenységedet, rebeget: Az öreg ur csakugyan rossz néven venné tervemet s avval vágná utjat, hogy vidékre küldene a bál estéjén holmi peres ügyekben.

— Szegény patvarista.

— Igaz, hogy még szegény vagyok, mert hiszen szeszélyekhez is alkalmazkodnom kell, de ez nem gátol abban, hogy megjelenjek annak a pártnak a bálján, mely a szabadság eszméjét tartja a világ legnagyobb kincseknek. Más annak a bálteremnek a légköre, mert minden szép leány, minden szép asszony szemében ott látom csillogni annak az örömeinek a nyomát, mely csak a szabad eszmék légkörében nyer életet. — Meg tudod, az a bogár szemű kis leány is nagyon vonz engem oda.

— Hátha csalódtál, édes barátom? Én azt hiszem, mameluk kisasszony ő.

— Lehetetlen, hogy csalókoztam volna. Szívem azt sugja, hogy az a kis angyal, kit egyszeri látás után véghetetlenül szeretek, ott lesz a függetlenségi és 48-as part kedélyes bál mulatságán, mert atyja a függetlenségi eszmék harczosa, azé az eszméé, mely az én szívemet magával ragadja, mint a rohanó habok a rózsabimbót.

Sándor barátom oly hévvel beszélt, hogy önkéntelenül keblemre zártam. — Bolondos szíve azt dobogta, hogy jár ő valaha a magyalában is és akkor...

No és megígérted neki, hogy mihelyt tehetem, meghívót kerítek számára. Vajha magához lánczolna az a fekete szemű kis leány örökre, kiről olyan szerelmes hévvel beszélt.

Politikai okokból is üdvös volna ez.

Gács

lózó szemeken, csak Miklós melázott el aka Csernoviczban.

Megjött elette az a barna kis lány, kivel együtt játszott gyermekéveiben az utca porában, megjelent a serdülő lány, kitől édes szerelemnek biztató szavával vált el, kinek emléket olyan híven olyan tisztán hozta vissza, hogy szinte most is éri vállán az édes terhet, a barna fejet, mint akkor, a mikor bucsuztak.

— Vajjon hogy nézhet ki? Vajjon szeret-e még?

Ezalatt újra megeredt a nótázás. Valamelyik dudolni kezdett egy szomorú nótát éppen a közepén. Azt megkapta a cigány s húzta egymás után a keserveset vigat, ujjat rágit a hogy jót.

Az ajtóból hirtelen szóváltás hallatszik. Az öreg Nécsi kérő szava hallik, meg egy lányé.

— De mondom, hogy most ne jöjj be. Szalai Miklósék is itt vannak, ma délután jöttek haza. Ezek a fiuk amint megfogták, nem eresztették el innen.

— Ha itt van, itt van! Csak nem esz meg? Ugy sem miatta jövök én ide! Csak nekem szöjjon!

Ezzel besurrant az öreg mellett s dévaj jókedvvel köszöntött be:

— Hogy vagytok fiuk?

D: hangos örömrivalgás helyett most ijjesztő nemeság fogadta. A mulatók csak Szalai Miklóst nézék, ki már a szóváltásra hallothalvány arccal bámult az ajtóra. Aztán a köszöntésre nem szólt egy árva szót, egy lekisebb igét, hanem a mint megátta Nagy Ezit, úgy a hogy ott állott, egész hosszában

közéjük esett a hátameget játszó cigányoknak sem a szívéhez, sem a fejéhez nem kapott, meg csak nem is hörgött, mint a cinpadon szokták, hanem úgy kivágta a hegedűt vonót a primás kezétől mint a menykő-csapás:

Aztán nagy beteg lett,

Aztán föl is gyógyult.

Szegény szegény Miklós!

A szivattyu karját keztyűs jobb kezével átveszted a baba. Amaz már elállott pedig ez még nagyhanar megfázik.

A te nyugalmad beszedélem, a te fátyolos kék szemed vigasztal engem.

Ugy tetszik, mintha [azt sugad felém, ugy érzem, mintha tovaszálló lelked fülembé dörögné:

— Te még ne félj, te még remélj, hiszen te szeretni tudsz. Sorsod az enyiméi még nem is hásonló, csak szeress, szeress, a míg mozdulni bírsz. — Légy inkább a földhöz ragadt szegényt, mint szerelmet veszít. Elj pusztító, vak börtön felekén, szünetlenül csorges rabságod büncsét, vegyenek el tőled mindent, csak a szerelmet ne, — csak legyen valakid, kire szerelimmal gondolsz: nem vesztette tettelemem, nem szenvedte tettelemem, — nincsen sokodpanaszra!

... S a játszi verőfény, az arany nap-sugár belopódzik szívem legtitkosabb rejtekébe, hogy elhintse ott a birodalom magvát, hogyha jön a sötét, gyötrelmes éjszaka: enyhüljön emé-ztő önvadám érzete.

Ujdonságok.

*** Katonai kirendelés.** Kisvárdán a napokban kitört szociális mozgalmak lecsillapítására **M i k e c z** János alispán egy század huszárságot kért az ezredestől és külön vonaton ködte ki a katonaságot Kisvárdára. **P e r c z e l** Dzsó belügyminiszter az alispán felterjesztésére a következő választ küldte az alispánnak: Tekintetes **M i k e c z** János urnak Szabolcsvármegye alispánjának **N y i r e g y h á z á n.** Vonatközzé mult hó 21-én kelt 2294. s z á m u jelentésére, értesitem tekintetes uraságod, hogy a 6. és 3. kir. hadtestparancsnokságot egyidejűleg megkerestem, hogy sziveskedjék intézkedni, miszerint a kirendelt huszárszázad a teljes rend és nyugalom bekövetkezteig, tehát huzamosabb ideig Kisvárdán hagyassék, s csak a közigazgatási hatósággal egyetértőleg vonassék be Budapestre, 1898. évi február hó 2-án. **P e r c z e l** s. k.

*** Az egyetemikör háznagya.** A budapesti egyetemi kör tisztújító közgyűlésén háznagynak Komlóssy Imrét, Komlóssy Arthur városi főjegyző fiát választották meg.

*** A vasut.** Az állandó választmány mai ülésén történt. Egyik érdekelt ur javában adja a felvilágosításokat a p. ladány-f-gyarmati vasut dolgában, a választmány tagjai s z a k é r t ő szemekkel vizsgálták a magyarázatokot kiegészítő rajzokat, a háttérben pedig néhány korifeus vitakozott arról »ami nélküli vasut nem épül» — a pénzről. Az egyik a kert öszszegét túl nagyra találta, a másik meg azt vélte tudhatni, hogy ilyen összeg nélkül egyáltalán nem kapunk vasutat. Es szólt a harmadik: »Mindakettőknek igaz van, de ne felejtjük el, hogy a vasut építéssel úgy van az ember, mint a vasutra — menéssel. Az nem baj, ha 10 percczel előbb is ér ki az állomásra, de ha csak egy percczel később jön, már lekészt a vasutról. Itt se baj, ha es-tleg 10-czerrel is többet adunk, az kárba nem veszt de ha csak egy ezerral adunk kevesebbet, akkor — könnyen lekésztjük a vasutat.» Szólt es megszavazta a kért összeget.

*** Három vármegye ügyvédei együtt.** A debreczeni ügyvédi kamara debreczeni és vidéki tagjai Hajdu, Szabolcs és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyéből való ügyvédek es ügyvédjelöltek febr. 5-én, szombaton este a kamara es jogászkor helyiségében társas vacsorára gyűlnek össze, hogy az ügyvédtartozás erzetét a fehér asztalnál is apolják. — A kamarának ez lesz az első ilyen nemü öszszüvetele.

*** Községi állatorvosok hatásköre** Elvjelentőségű határozatot hozott a földmive esügyi miniszter abból az esetből kifolyólag, hogy az alispán mult év szeptember hó 18-án az engedélyvel szállított sertések vizsgálattól Derecske község állatorvosát eltiltotta s annak ellátását az állami illetve a járási állatorvos hatáskörébe utalta. A község lakosai s az állatorvos megfellebbezték az alispán határozatát, melyet a miniszter megsemmisített s kimondotta a községi állatorvosoknak a sertésvész miatt elzárt községeknél esetről-esetre kiadott engedélyek alapján elszállítandó sertések megvizsgálására s azok egészségi állapotának igazolására való jogosultságot. A miniszter avval indokolja elvi kijelentését, hogy az idevonatkozó miniszteri rendeletben nincs szó hatósági állatorvosról s az eddigi gyakorlatban sem kívántatik meg az, hogy a sertések szállításánál a vizsgálatot a járási állatorvos teljesítse.

*** A keresk. es iparkamara** házi ipari akciója. A mai szigorú gazdasági es iparviszonyok arra indították a kormányt, hogy a szükségben levő alsóbb néposztályunk foglalkozást es keresetet biztosítson; minélfogva felhívta a kamarákat, hogy kerületükben a különböző vidékek viszonyaihoz képest bizonyos háziipari foglalkozások meghonosítására törekedjenek. A debreczeni keresk. es iparkamara ennélfogva már egy év óta tevékeny akciózt fejt ki e téren. Egy szalmakalap készítő tanfolyamot szervezett H-Náná-

son s ezt a mesterséget a mult nyáron városunkban is beoktatta a debreczeni es hajdumegyei tanítóknak. A folyó 97—98. tanévben pedig Hajdu-Böszörményben rendezett szalmakalap készítő iskolát, amelyet jelenleg 73 tanuló látogat. Nadudvaron a gyékényszövés es kosárfonás mesterségével foglalkoztatja a lakosságot. Itt a keresk. miniszter 500 frt segélyt eszközölt ki, ingyen kiosztandó szövőszékek beszerzésére. Miután a gyékények tömegtermelése nem értékesíthető kellőleg, a községi előjáróság a kész gyékényekért előleget nyújt a termelő lakosságnak. Felsőbányán hol a bányászat a legutóbbi időben hanyatlásnak indult, a csipkeverés mesterséget tanulják különben a nők. Ugyanílt egy nagyobb szabású edénygyár létesítése van tervben, mely czéltől a kereskedelemügyi miniszter es a kamarának egy-egy kiküldöttje közelebb járt is a helyszínen. **N a g y b a n y á n** pedig a mult évben alakult köiparrészvénytársaság áldatosan működik s már eddig 180 munkást es 64 tanoncznok nyújt állandó foglalkozást. Ezekből latbató, hogy a debreczeni iparkamara minden lehetőleg megtesz arra nézve, hogy a szegénysorsu néposztály sanyaru helyzetén könnyítsen. Ha hazánk valamennyi kamarái es hatósága is úgy fogná fel hivatását, mint e testület, ha nemcsak akkor viseltetnének érdeklődéssel a nép ügye iránt, amikor annak szavazatára van szükség: akkor bizony egy-céppet sem, vagz csak nagyon kevéssé volna nálunk aktuális az a már-már fenyegető jellegű öltő kérdés: a s z o c z i a l i z m u s.

*** A nőgyűlés gyűlése.** A debreczeni jótékony nőgyűlés 1898. febr. 6-án d. u. 3 órakor az arvaház üléstermében választmányi gyűlést tart. Targy: 1. Segélyezések 2. Előterjesztések mulatságról s egyebekről.

*** Zola Szerencsés** ember ez a Zola. Fialat leányok eddigéle csak este az ágyban mertek vele es műveivel foglalkozni, lévén ez a hely nagyon alkalmas arra, hogy a váratlanul betoppánó mama szeméi elől a nagy titokban olvasott regényt el lehessen rejteni a fodros vankosok közé. Hát ez magában véve is nem épen kicsinylendő mértéke az írói nagyságnak, de Zola nem elégedett meg ezzel. Gondolt merészet es tett nagyot, talán sokkal nagyobbat, hogy sem azt mi innét meg csak felfogni is tudnók. Irt egy levelet a köztársaság elnökéhez s ime ez a levél szalonképessé tette Zola nevét a fiatal leányok körében is, kik most már nemcsak titokban, de a nyilvánosság előtt is bátran fognak beszélni arról a Zoláról, a kinek nevét eddig a szájukon kiszalasztani, ha nem is szemérmelenségek, de mindenesetre oly bűnnek tartották, a melyért gondos mamák még talán szájukra is ütöttek fiatal leányaiknak. Szóval most igazán divatba jött Zola es különösen divatba jött Zola üdvözlése. Ebben az elsőrendű divatkérdésben természetesen nem maradhatott el a helybeli leányegylet sem es az is üdvözölő átviratot küldött Zolához. Ismervén pedig a leányegyletnek a nagy írók személyes megismerése iránt való szinte szenvedélyes előszeretetét, nincsen kétségünk benne, hogy a leányegylet rövid idő múlva meg fogja hívni Zolát legközelebbi hangversenyén való közreműködésre. A művelt francia köztudomás szerint udvarias lévén, ép úgy nem lehet kétségünk abban sem, hogy Zola mint kiválóan művelt francia, sietve fog eleget tenni e meghívásnak s így rövid idő múlva érdekes es érte lehet kilátásunk. A maga szakmájából azonban Zola bajosan kedveskedhetik a helyi publikumnak, mert hisz akár a Rougon-Macquart ciklus, akár a Lourdes, Rome-Paris triologia bemutatása nem egy, de sőt két estén is bajosan volna es z k ö z l e t ő. — (No még talán a leány egylet nem is igen szivesen ad olyan estélyt, amelyre összes leánytagjaiaak tilos volna a bemenet könnyen kitalálható okoknál fogva.) Így tehát Zola majd valami másfajta es egy estély keretében jobban beszorítható produkciókkal szórakoztatja a közönséget, teszzen azt énekszóval. Minden bizonytal a Rákózy induló nyitna meg e darabok sorát, de az orosz himnusz sem maradhatna ki. Ha pedig a »Wacht am

Rhein»-nel fogja mindezeket megtoldani, úgy már csak a reciprocitás kedvéért is zaradékol a »Mégis hunczút...» lesz legalkalmasabb befejezése es sorozatnak. A leányegylet mindezek után a francia genusz előtt való hódolat jeléül a Marseillaisét fogja eljátszani a saját zongoráján. Természetes, hogy az érdekes estély műsorát felolvasások is fogják tarkítani. Nem annyira hiteles, mint inkább megbízhatlan forrásból szerzett értesülésünk szerint a következő czimű felolvasások kerülnek a műsorba:

1. A leányegylet es a hármas szövetség.
2. A keleti kérdés es a leányegylet.
3. Az ir home-rüle es a leányképzés.
3. Mire jó, ha francziául tudunk s van egy hatosunk level-portóra.

*** Készülődés a tanáregyesületi közgyűlésre.** Az országos közepiskolai tanáregyesület tudvalevőleg Debreczen vendégszerető meghívására városunkban tartja idei nagygyűlést. A debreczeni tanári kör es a városi tanács kiküldötteiből alakult fagadó bizottságot Simonffy Imre kir. tan. polgármester ma pénteken d. u. 5 órára hívta egybe a város háza nagytermébe. A bizottságnak ez lesz az első értekezlete.

*** Elment meghalni.** Ugy látszik, városunkban az öngyilkosság es öngyilkossági kísérlet napirenden lesz. Még el-s-m temettek az egyik szerencsétlent, ki erőszakosan vált meg a földi küzdelmektől, már ismét hirt kell adnunk egy másik elszomorító esetről. Kovács Károly peterfia utcazi szürszabó ma reggel jelentést tett az I. ker. rendőrségnek, hogy edes testvére Csáki Jánosné sz. Kovács Julianna 34 éves asszony, kinek hazában egy idő óta lakást adott, a mult hó 30-án reggel 8 órakor eltűnt hazulról s azóta nem tért vissza. Egy levelet hagyott hátra, melyben kifejezi, hogy nincs öröme ebben az életben, azért búcsút vesz testvérétől örökre. A levelet egyébiránt itt közöljük:

»Kedves Testvér!
Az életben egymást többé nem látjuk. Ne keress, ne verd fel a népet; majd megkerülök valahonnan... Nincs semmi örömem.

Kovács Károly azt következteti, hogy testvére a nagyérdőn valahol öngyilkos lett, mert a férjétől Csáki János tanítóól külön valva élt már jó ideje s azóta folyton szenvedett, terhes volt neki az élet, semmi sem vigasztalta, semmi sem örvendezteté meg, sőt buskomorsága nap-nap után fokozódott. Gyauuját megerősíti az a körülmény is, hogy testvére egyetlen krajczárt sem vitt magával. Rubait is otthon hagyta. Rövid fekete kabátját s fekete rojtos ke-dőjét veite csak magára, mikor vasárnap titkon eltávozott tőlük. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot.

*** Új szabályrendelet.** Nyiregyháza-n Mikecz János alispán enöklete alatt nagyobb értekezlet volt a megyeházán egy új szabályrendelet alkotása ügyében. Az új szabályrendeletnek az a czéja, hogy a mezőgazdasági es eves eselések írásbeli bérszerződést kapjanak, amelyben berük határozottan meglegyen állapítva. Az új szabályrendelet könnyíti a cselédperek elintézését, mert a bérszösszegeket pontosan meg lehet állapítani, ami írásos szerződés nélkül ki volt zárva es nagy nehézségeket okozott azoknak, akiknek a cselédügyekben el kellett jarniok.

*** Kettős öngyilkosság.** Szomorú végét ért tegnap H-Nánáson egy gyermek leány szerelme. ki még azt sem tudta, mi az élet s csalódása fájdalmas percében veget vetett neki. Eszenyi Zsófia a szerencsétlen. Alig volt 14 éves, máris szerelmi csalódás érte es feletti bánatában 10 csomó gyufa oldatot itta meg, melytől több napi szenvedés után borzasztó kínok közt tegnap lehunytá szemét örökre.

*** Dalestély.** A debreczeni dalegylet a következő meghívót küldte be hozzánk: A debreczeni dalegylet 1898. febr. 9-én, szerdán Mácsay Sándor karnagy vezetésé es Rácz Károly zenekara közreműködése mellett a

Margit fürdő zene-estélyt. Hubertól. 2. Lánytól. 3. 4. Mi volt (mü) Fortu. Belépti díj. személyre. Egyleti ala. iknek felm. jegyet nyer. rembe sen. 3 személyre. belepti díj. fizet Csala. lók es gyé. rokonságr. terjed. Ala. köszönetle. jük a n. karokat c. meghívók. * A. hogy deb. feksznék. sában. posta az. kertbe. E. serlek. sárki es. pénzinté. mőkertt. meg a. nem leh. nek a n. területé. kója van. galmon. es ipark. postafor. szükség. sűrűsége. czimzet. s hogy. bocsátt. * ezellan. folyó h. ismeret. brillian. ellopta. cselédle. által es. leány. gyanus. folyik. * hozzan. es. és. rott, fo. stb-ról. rü ösz. monar. bennü. Légrad. oly fin. müpa. az osz. arjegy. vározt. deklod. * hól te. czyné. Béché. Midón. szersr. es kij. Tivad. estély. etvé. * Ta. * fa l.

Margit fűdő disztermében zártkörű dal és zene-estélyt tart. Műsor; 1. Édes lánykám Hubertól. 2. Bärmerre jár. (pályadíjnyertes mű) Lánytól. 3. Késő vágó (új) dr. Horváth Ákostól. 4. Mi volt nekem a szerelem. (Pályadíjnyertes mű) Fortunertől. 5. Még faj a szív Palotásytól. Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 és fél órakor. Egyetli alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti díjnyernek. — Belépti jegy nélkül a tegejyet nyernek. — A szabadjegy rembe senki sem bocsátatik. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét vagyis személyenként 50 krt fizet. Családtag alatt egy háztartásban élő szülők és gyermekek értendők. Ezen kívül álló rokonságra a szabadjegy érvénye ki nem terjed. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dal-estélyen elfogad. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Az elnökség. Felkerjük a n. é. közönséget, hogy az előadandó karokat csendben meghallgatni sziveskedjék. A meghívók kivanatra előmutatandók.

* **A kertek és a posta.** Régi baj az, hogy debreczeni kertek a posta számára ott feküsznek valahol az északi sark szomszéd-ságában. Leveleket epen oly gyakran szállít a posta az északi sarkra, mint például Csapó-kertbe. Ezideig t. i. egyetlen egyszer sem kísérelték meg a kézbesítő közegek az északi sarki és a Csapókerti expediciót. A debreczeni pénzügyintézetek egynemelyike a Csapó és Homokkerti lakosoknak csupán azért tagadja meg a hitélynyújtást, mert oda posta utján nem lehet közlekedni. Pedig ma e két kertnek a melyek a legutóbbi idő óta város területéhez tartoznak, legalább 2—3000 lakója van, kik teljesen kivülesnek a posta forgalmon. E bajon segitendő a kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a nagyváradi postaigazgatósághoz, hogy e két külvárosba a postaforgalom bevezetése immár mulhatatlanul szükséges és kéri az igazgatóságot, miszerint sürgösen intézkedjék aziránt, hogy e helyekre címzett levelek a posta által kézbesitessenek s hogy minden kertbe egy-egy postaszekrény bocsátassék a közönség rendelkezésére.

* **Gyűrű lopás.** Egri Béla helybeli porcellán kereskedő nagyváradi-utcai lakásán a folyó hó 1-én szobáját takarította s ekkor ismeretlen tettes a felesége 100 frt értékű briliánt s saphir kövel díszített aran gyűrűjét ellopta. Egri gyanuja első sorban Ács Mari családianyára irányult. A III. ker. kapitány-ság által eszközölt motozás alkalmával azonban a leánytól sem az ellopott gyűrű, sem egyéb gyanus dolog nem találtatott. A vizsgálat folyik.

* **Egy diszárjegyzék.** Ép most érkezett hozzánk a sokszor kiütetett Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító cégnek Temesvárról, főárjegyzéke magvakról, fákrol virágról stb.-ről, mely bő tartalmára, valamint szakszerű összeállítására nézve az osztrak-magyar monarchia legjobbikának nevezhető és mely bennünket igazán meglepett. A katalógust Légrady testvérek elsőrendű budapesti czég oly finom és elegans alakba öntötte, mely műiparunknak nagy haladását mutatja, melyet az osztrak műipar sem halad túl. Ezen diszárjegyzéket kivanatra Mühle Vilmos Temesvárról, ingyen küldi szet és azért minden ez-deklődőnek ajánljuk azt.

* **A jogászbálon felülfizetők** névsorából tévedésből kimaradtak: Özv. báró Josinczy né 5 frt. Özv. Kassovits Istvánné 2 frt. Bechert Manó 250 és N. N. 250 frt. — Midőn ezeket köszönettel nyugtazzuk egy-szersmind bocsánatot kérünk tévedésünkert és kijelentjük, hogy **Szentkirályi** Tivadar úrtól ezen összegeket még a bál estélyen elvettük, de a névsor valamiképen eltévedt. A rendezőség.

Tagválasztás a Kisfaludi társaságban.

— Bársony István. —

Debreczen, febr. 4

Két helyet kellett volna betöltenie a Kisfaludy-Társaságnak, de csak eggye-

szaporodott a Kisfaludysták száma — ez a tagválasztó gyűlés érdekes szenzációja. A másik kelleme szenzáció pedig az, hogy a nemes társaság ezuttal valóban érdemes irodalmi férfiut ültetett az üresen maradt székbe: **Bársony Istvánt**, a kitűnő elbeszélőt, a természetnek ezt a klasszikus poétáját.

A Kisfaludy-társaság nem ríngathatja magát abban az iluzióban, hogy **Bársony Istvánt** ő fedezi fel a magyar irodalom számára, **Bársony** innár egy évtized óta népszerű és tegyük hozzá méltán népszerű és novellistáj a közönségnek, mely benne korán felismerte a tartalmas, komoly es rokonszenves tehetséget. Már akkor, mikor az abban az időben még fiatal író az erotika birneves mezején tévelygett. Az ugynevezett pajkos muzsának kevés olyan szélemes művelője van ma, mint a milyen volt **Bársony István** akkor, mikor finom szellemst, meleg szívének derűs humorát csapongó es megis distingvált elmességét ezen a — ma már údai által annyira kompromittált — téren érvényesítette. Am nem tartott soká es az önkritikában párját ritkító, puritán író csakhamar belátta, hogy komoly tehetsége tartalmas egyénisége poétikus lelke más mezőkre praedestinálta. Es a szent természet fele fordítva éles szeméitj hűséget esküdött a szent, az édes anyaföld muzsájának, mely hivatott költőjét oly régen es oly epedve várta.

Bársony valóban hivatott poétája a természetnek es főképen a magyar földnek. Az ő hazaszeretete nem lármás, üres rigmusokban, nem elcsépeelt frázisokban nyilatkozik meg; valami meleg, szindus, szinte megható lyra az övé, mely a prózai forma daczára is belopja magát a szívünkbe es később is még ugy visszarendül bennünk, mint valami falusi kis kápolna harangszava.

Az Erdőn-mezőn, mely Bársonynak e nembeli dolgait foglalja magában, ugy hat, mint valami költemény-kötet. Micsoda különbség! az ugynevezett megfigyelő naturalisták természetrajzi dolgozatokkal unatják az embert, ez a hangulattal telj poéta pedig visszbeununket a magasba, a legtisztább régiókba, hol szabadság es poézis vagyon.

A művészelekü olvasó — mert Bársony csak ezek számára ír — lehetetlen hogy észre ne vegye ezt a tendenciát az ő vadász-históriában is. Az **iró m e s t e r e m b e r e k n e k** egy vadásztörténet jó sujet, a minek szükségszerű miitjeje a természet. — Bársonynak, a művészek magá a természet sujet, neki — hogy ugy mondjam — a hisztória a milieu, melynek keretében elhelyezhet egy-egy hymnust a természetrol.

Nagy tudomány ez, ugy találni fel a poézist a közönségnek, hogy az szórakozzék is mellette es ne vegye észre a — kegyes család. Ujabbban megjelent diszműve, a **Vigóra k frappans bizonyítéka** ennek az írói genialitásnak.

A poétánál nem kevésbé értékes Bársony, a novelista sem. Írói egyénisége olyan markáns, mint ő maga. Elegans, választékos, vonzóan szeretetreméltó, a milyen dális es igazi uri ember ő maga, olyanok az ő elbeszélései is. (A huszártisztek »snajdig«-nak mondanák!) Igaz es egyenes; nem affektál — sem túltendő analysisist. hogy kedveben járjon a Balzac asszonyainak, sem émelegős romantizizmust, hogy a bakfi leányok kegyeit kinyerje. Komoly, becsületes lélekburvár es mély morális érzéssel bíró tanító ő, a ki nem azért meséli, csak éppen hogy meséljen, hanem mert van valami o k o s mondanivalója. Bizonyosság rá új novella-kötete: az **E c c e H o m o**.

Talán ezek a tulajdonságai tették őt annyira szimpatikusnak az exeluziv Kisfaludysták előtt, hogy kilencz komoly jelölt közül egyedül fogadták be maguk közé. Es bár ez a ki-tüntetés nem tette nagyobbá **Bársony Istvánt**, mint jól megérdemelt elismerést, örömmel üdvözli bizonyára az egész magyar irodalom, melynek **Bársony István** egyik legszimpatikusabn alakja.

A tagválasztó gyűlésrol következő tudósítás számol be:

A Kisfaludy-Társaság tagjai rendkívül nagy számban jöttek össze ma délután, hogy a tavaly megüresedett két rendes tagsági es egy levelező tagsági helyet betöltsék. A tagválasztó ülésen jelen voltak: Jókai Mór, gróf Apponyi Alhert, Beöthy Zsolt, P. Thewrewk Emil, Abrányi Emil, ifjabb Abrányi Kornel, **A r a n y L á s z l ó**, **A g a i A d o l f**, Rákosi Viktor, Berczik Árpád, Mikszáth Kálmán, Szász Karoly, Heinrich Gusztáv, Radó Antal, Herczeg Ferencz, Endrődy Sándor, Kozma Andor, Bartók Lajos, Szikethy József, Szilády Áron, Várady Antal; Szűry Dénes, Verlessy Arnold, Dalmady Győző, Jakab Ödön Hegedüs István; Somló Sándor, Bartalus István Bayer József es Keleti Gusztáv.

Mindenekelőt a tegnap függőben maradt Lukács Krisztina fele regénypályázat fölött döntöttek, hogy a díjat szótöbbséggel kiadják. A muzsikus családja című regénynek. Azután megállapították a vasárnapi diszülés programját, a mely most mar a következő lesz:

1. Elnöki megnyitó, tartja Gyulay Pál.
2. Titkári jelentés, Beöthy Zsoltól.
3. Ars poetika (vers), Rákosi Jenőtől.
4. Emlébeszéd Szigligetiről, Vadaay Karolytól.
5. Országháza (vers) Varga Gyulától.
6. A vérszerződés (elbeszélés) Herczeg Ferencztől.
7. Pályázatok eldöntése.

Ezek elintézése után az új tagok választásához fogtak. Jelölve voltak Alexander Bernát, Ambrus Zoltán, Bársony István, Benedek Elek, Bródy Sándor, Palágyi Lajos, Pekár Gyula, Silberstein Ötvös Adolf, Petelei István es Szabó Endre; E két utóbbi azonban még a választás előtt visszalépett. A szavazás minden egyes jelöltre külön-külön történt s azal a meglepő eredménnyel végződött, hogy a rendes tagsága a pályázók közül csak egyetlenegy kapott többséget (19 igen 14 nem) Ez az új Kisfaludysta Bársony István a kedvelt novella író Minthogy a többi jelöltek egyike sem kapta meg a megkívántató többséget, a másik rendes tagsági hely betöltetlen maradt. Bársony után a nyert szavazatok számaránya szerint a többi jelölt ily sorrendben következnek: Benedek Elek, Alexander Bernát, Bródy Sándor, Silberstein Ötvös Adolf, Ambrus Zoltán, Palágyi Lajos es Pekár Gyula. Levelező tagnak gyhangulag Schmocher Sándort, a Kopeuhageaban lakó neves dán író választották meg, gaki a magyar irodalom termékeinek átültetésével szerzett érdemeket.

Színház.

Folt, amely tisztít. A tegnapielőtti fényes sikernek még volt a hatása: tegnap újból színlőtig megtelt a nézőtér. Tüntetőleg tapsalt a közönség, mikor Fái Flóra es Halma Margit kiéptek a színpadra s a zenekarból gyönyörű ket virágkosarat nyújtottak fel nekik. A irágkosarakat L. Nagy Balint város-szerte ismert polgártársunk, buzgó színház-látogató es neje ajándékozta. Ez az ajándék annal becsesebb lehet a ket ifju művésznőnek, hogy éppen annak a társadalmi osztálynak mely bar tehetné, sajnós, igen keveset áldoz, művészet oltarán, most epen annak egy tagjától jön a művészet elismerésének ez az igazán szép jele. De Fái Flóra azonkívül kapott még emlé-k-ajándékul egy igen szép, értékes arany óráit is lanczostól. Az óra belső fedelére ép van belevésve: A művészetben oly gyorsan haladj, mint a hogy a perczek mulnak. A debreczeni közönség 1898. február 3. A második előadás különben még gördülékenyebb, még sikerültebb volt, mint az előző. Az est hősnőit Fái Flórat es Halmi Margitot minden felvonás után sokszor hívták lámpák elé.

A színigazgató diszletei. A városi tanács tegnapi ülésében kozott határozat szerint a színigazgató saját diszleteit a színházban nem tarthatja, hanem másutt gondoskod-jék diszlektárról. E határozat az állandé színhzi tűzvizsgáló bizottság javaslata folytán keletkezett, s i n d o k o l á s á t részint a

színházi szerződésben, részint türendőri érdekekben találja. Nem hagyta tovább figyelmen kívül a tanács azt a körülményt sem, hogy Komjáthy János elődeire nézve is kötelező volt ez a rendelkezés s azok saját diszleteiket külön bereit helyiségben tartották.

Lefoglalt énekesnő. Torinóból írják: Akárhányszor megesik, hogy énekesnőnél foglalkoznak, de az már ritkaságszámba megy, hogy magát az énekesnőt lefoglalják. Ez esett meg itt egy Lugo Losso nevű énekesnővel. Az itteni opera intenzívója nagyobb összeggel tartozott asszonyának, de csöpp hajlandóságát sem mulatott tartozását kifizetni, Ugyanennel az energikus asszonnyal lakott az opera primadonnája is es erre elapította haditervét. Egy órával az előadás megkezdése előtt sutytyomban bezárta az énekesnőt szobájába s aztán elment az imprezárióhoz. Pénzet követelte, de az adós most is csak azt hajtogatta:

— Mindent adhatok önnek csak pénzt nem mert az nincs.
— Mibe fogad, hogy még ma megkapom a pénzemet?
— Ön meg van bolondulva!
Ebben a pillanatban az ajtó érkezik, hogy szép Losso még nincs itt Ugyan hol a pokolban lehet?
— Küldjenek a lakására.
— Nincs a lakásán!
— Honnan tudják?
— Mert csöngetésünkre senki sem nyitja az ajtót.

Az idő rémítően halad. Ha az énekesnő nem jön azonnal, az előadást nem lehet megtartani.

— Megfizeti-e tartozását?
— Vigye az ördög tartozását együtt!
Kerítse inkább elő az énekesnőt!
— Ha fizet előkeritem?
— Ön tehát tudja, hogy hol van?
— Igen, mert én lefoglaltam.
Az imperatór tombol dühében, de aztán mégis kezd alkudozni s végül fizet.
— Es most kotródjek, de tudja meg, ha Losso nem lesz itt azonnal.
— Mindjárt itt lesz, szívesen fizetem a bérkocsit!
Tíz percetzel utóbb a színházban volt Losso s az előadás megkezdődött. A közönség, mely közé kiszivárgott a foglalás híre, viharos tapsal fogadta a művésznőt.

Színházi műsor. Szombaton február 5. Nincs a francia operette L. Komáromi Mariskával.

Vasárnap: este 1 g m á n d i k i s p a p Berczik Árpád népszínműve L. Komáromi Mariskával.

Hétfőn K o r n e v i l l e i h a r a n g o k Planquette Robert operettje L. Komáromi Mariskával.

Kedden: M a k r a n e z o s h ö l g y Shakespeare vígjátéka.

Szerdán: H i v a t a l o s f e l e s e g, Savage szenzációs színműve.

Csütörtökön: A z e m b e r t r a g é d i a j a Madach remek műve esti előadásban utoljára.

Pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn A G e s a k operette L. Komáromi Mariskával.

Szerelmesek kalauza.

A kültelkek bájos bakfisgenerációja csak epen addig olvassa a regényt, míg a büszke, a gögő, a hideg Hedvig grófnő, hullámozó haját kibontva egy velőtepő sikolyal oda nem omlik a győztesen mosolygó, sapadt Adolar lábához. A kurta ruhás, könnyes szemű, piczi bakfis a művelődésben eleddig haladván, hirtelen megállapodik. Egy pillanatra sajnálkozik a szép szőke grófnő sorsán, a ki ott hagyja fényes udvarát s kész megosztani egy éhenkórász, kopott préta gyerekkel a szegénységet és nyomort. A piczi bakfis lelke előtt megjelen Adolar alakja sugárörömben; halvány arca érdekessé válik, mert ott ég rajt a szerelm langja; a mosolya hódító, merész, csupa kellem. És a bakfis lelkében megszüle-

tik az ideál, megszületik a szerelum. És az ideált hajszolja, üzi, kergeti, szerelmes szíve minden vonzalmával s ha aztán ráakad: Isten legyen irgalmas, kegyelmes.

Az ilyen szerelmes kis leányoknak íródott némely fejezete annak a könyvnek, amelyik itt fekszik redakciónk asztalán. Friss nyomdafesték szag csap föl a könyvből, de a hogy az ember lapozza, forgatja, mintha ibolya illat szállna-terjedne belőle. Telidele van ez a három ujjnyi vastag könyv levelmintákkal. És micsoda, hajh micsoda levelek mustrái ezek itten! . . .

Valósággal kalauz ez a nyomdai termék, kalauz a szerelum utvesztőjében. Tanácsot ad a szerelmes lelkű leányzóknak, hogyan, mit, mikép irjanak meg szívük ifjúnak. Peldaképpen íme felsoroljuk az eseteket, melyekben a jó házi titkár szíves indulattal utmutatóul szolgál:

A csapodárhoz, az esküszegőhöz, egy bus özvéghez, az eltávozott anyához.
Aztán: a kiabrandulás napján, a boldogtalanság éjszakáján.
Továbbá: Isten hozzád! Jöjj vissza!
Ezekhez a címekhez hozzá van aztán ragasztva a level formája.

Például: »Tisztelt uram: A hideg arany nem tud beszélni. Im itt visszaküldöm a karikagyűrűjét, — amelyről azt tartják, hogy az örök-ké valóság jelképe: Igen ám az örökkevaló bánat. Pá, pá, Isten Önnel . . .«
No már ezt különben is meg lehet írni: ent a Dunántul azt mondják — teszem fel — ilyenkor a vérig sertett leányzó, hogy:

A kapudig meg vissza,
A gyűrűmet add vissza,
Hogyha vissza nem adod
Béuzom az ablakod.

Az ablak jelentése egyértelmű a csalfa legény két látó szemével. Van aztán ebben a könyvben ilyesmi is: »Ah kedvesem! Holnap utazom. Hat órákor szabadulhatok. Várj reám a feledhetetlen kert ajtócskánál. Szerető hived . . .«

A mire aztán így kell felelni:
»Ah édes—m! Holnap utazol? . . . Félek! . . . várlak . . . szeretlek . . .«
Ah és már most ha nem utazik el—m ur, akkor csak nem ilyen rhapsodikus hányvetiséggel invitálja öngyűségét, akinek viszont nincs mért kérdenie, hogy a jeles ur tényleg elutazik-e?

A könyv többi fejezete teljesen ment a pikantériától, ellenben egy-két czimet-idezőnk matatóba; ilyen: köcsönt kérő levél, szemrehányás folytonos penzkerés miatt, emlékeztetés az adóság megfizetésére. Ez a dicső caput a felnőt, szenvedő emberiség okulására fog szolgálni mindörökké.

Aki az illuzióit félti.

Ezelőtt egy fél esztendővel történt, hogy K o r a c h Regina kisasszony, aki különben sokkal szebb a nevével, beiratkozott az orvosi egyetemre.

Úgy mondják hogy a kisasszonynak már akkor sem volt sok kedve a száraz orvosi tudományok tanulmányozására és csak a jó emberei beszétek rá, hogy ilyen módon igyekezzen érvényt szerezni fényes tehetségének. Hogy ez a tehetség tényleg nem volt közönséges, azt történelmi adatokkal lehet bizonyítani.

Mikor ugyanis a kisasszony a mult év júniusában 1 g l ó n érettségit tett, ő volt az, aki írásbeli dolgozatait legelőbb készítette el s aki a vele egy szobában vizsgáló fiatal urakat jószívű svindli-vel átsegítette az érettségi bajjain.

A kisasszony a klinikán is kitűnt nagy szorgalmával s mikor most a félév végen kollokvált, valósággal bámulatba ejtette okos

és tudós feleleteivel a tanárait, akik az elragadtatás hangján vettek erről tanúságot a kisasszony indekxszében. Mily nagy volt azonban a csudálkozása T h a n h o f f e r Lajos dr.-nak, a boncztan tudós professzorának, mikor a napokban beállított hozzá az ő szép tanítványa és mosolygó arczal ezt mondá neki:

— Tisztelt tanár ur, bucsuzni jöttem önhöz. Itt hagyom az orvosi tudományt és csak azért vártam meg a félév véget és azért is kollokváltam, nehogy azt mondhasdák rólam, hogy a munka ijesszett meg és az elől szököm az édesanyám tüzhelye mellé. Az, amit eddig itt tanultam, minden nap több és több illuziótól fosztott meg és én örömmel megyek haza az én édes anyámhoz, hogy megtanuljak tőle főzni.

Ezeket mondván, eltávozott s ma már vigan sürgölődik a konyhában, a hol olyan szép piros rózsák rajzolódnak a leányok arczára.

Egy újabb fölfedezés.

— Az égitestek villamossága. —
(Folyt. és vége.)

A fentebb kifejtett theoria szerint a kiapadhatatlanul újra képződő zivatar villamosságot a Nap influentiája szüli. Mint már említettük a Nap villamossága megosztólag hat a Földre. A keletkező negatív, tehát ellentetes villamosságot lekötyve tartja, a vele egynemű pozitívot pedig taszítani igyekszik. A viharfelhők egyre jobban sűrűsödnek, mind mélyebre ereszkednek, míg egy hegyesucshoz oly közel jutnak, hogy a Nap által taszított pozitív villamosság e felhőkbe átömölhetik. Ez pozitív felhővillamosságnak a Föld negatív villamossággal való egyesülése képezi tényleges részét annak a hatalmas természeti tüneménynek, mit zivatarok neveznek. Ez egyszersmind arra is magyarázatot nyújt, miért gyakoriak a zivatarok főképp hegyes vidéken. S e legújabb okoskodás helyességét léghajósok és havasi obszervatóriumok számos észlelete is igazolja. Az emberiség természetesen sokkal jobbn meggyőzte a villamokat nyilvánulásuk közben, mint a mennyit keletkezésükkel és annak okával törődött. Ennek köszönhető, hogy például egész biztonsággal fel vannak ismerve ama gazok, melyeknek vonalai a villamfény spektrumában láthatók; hogy a villamok alakja és menete jól sikerült fotográfiákban meg van örökítve . . . stb. a mind nagyban elősegíti a villám lényegének további megismerését. A zivatarok villamosságának csupán egy figyelemreméltó működésére kívánunk még rámutatni: a két év óta oly sokat s oly különböző oldalokról vizsgált ezen képzésére.

Lépkörünk fénytüneményei közül az északi fényt és a Heléna vagy szent Elmo tüzet is villamosság hozza létre.

A szent Elmo tüze már több, mint egy évezred óta ismeretes tünemény. S valódi okát mégis mindeddig távolról sem sejtették. Az ókor ép úgy, mint a keresztényen középkor a szent Elmo tüzeinek vallási, mythikus jelentőséget tulajdonított.

Már Caesar, afrikai hadjáratainak történetében ezeket írja: »Hirtelen borzasztó vihar keletkezett köcsövel és azon éjjel az ötödik legió lánzsáinak hegyei izzottak.« Az ókorban élők megfigyelésének módját érdekesen jellemzi Plinius e helye (II, 37): »Csilághoz hasonló fényt magam is láttam az őrt álló katonák lánzsáinak hegyen. Vitorlarudakra és a hajó egyéb részeire is ráülnek sajátáras zivajt hallatva, ide-oda szökdelve mint a madarak. Ha egyedül jönnek, veszélyesek; a hajó fenekét kifurják s ha a fedélzetre esnek, a hajó gerincét meggyújtják. — Kettőscsilag képeben üdvösek és megjelenésükkel elriasztják ama borzasztó Helénát. — Ezért a tüneményt Castor és Polluxnak hívják és a tengeren hozzájuk mint Istenekhez esedeznek. Esti órákban az emberek fejét is körülvilágítják nagyszerű eőjel gyanán. Minden-

nek oka az
természet
emlést talá

»Egy
Feltar
Mint
Tüzet

Előszó
tapasztalat
mos termés
lényege a
felhők meg
bős állapot
alatt kimag
jóarbczok
felhők villa
közben egy
ugyanigy t
ruháján st
tuk. Ez a t
mert a sze
maradt lei
nek, hogy
vagy nagy
lentkezések

Az é
meg kevés
denskjöld
egyszeres,
villamos fe
belső szele
kedik, de
lakatlan se
gyenge fe
gyűrű nem
kal ragyog
sarkfényt.
pontja val
normális
rok idején
ivek külö
nek gyakr
rása egy
mérések
fel . . .

A s
észleletek
a tünemé
gesben al
jelentkező

Bat

Napról ki

villamoss

Istennő
Cököd
Jer Mu
Még jo
Ajkat
S hogy
Ne főd
Harag
S nagy
Ha bü

Mi buz
Hogy f
Türelm
Nem v
A nép
S nem
Mint c
Az ur
Rég el
Nero

Isteni
A sziv
Most
Megha
A nag
Hogy
Az ot

nek oka azonban ismeretlen, el van rejtve a természet fensége által. Shakespearenál is említést találunk róla Julius Caesarban (I, 3):

»Egy közrab . . .
Feltartva balját, olyan lánggal égett,
Mint husz szövőnek és mégis keze
Tüzet nem érző, sértetlen maradt.«

Először a múlt században jöttek arra a tapasztalatra, hogy a szent Elmo tüze, villamos természetű tünemény. Theóriánk alapján lényege a következő: A villamossággal telt felhők megozástól hatnak az alattuk közömbös állapotban levő földfelületre. Ha a felhők alatt kimagasló tárgyak vannak (toronyok, hajó árbócok, facsucsok), ezeken keresztül a felhők villamossága lassan, folytonos csillogás közben egyesül a föld villamosságával. S ez ugyanígy történhetik az ember haján, kezén, ruháján stb. keresztül, mint előbb idézve láttuk. Ez a feltevés annál inkább valószínű, mert a szent Elmo tüze az összes fennmaradt leírásai abban az egyben megegyeznek, hogy e tünemény csak erős zivatarok vagy nagy felhőképződésnél járó fergetegyek jelentkezésekor volt látható.

Az északi fény talányának megfejtése még kevésbé sikerült idáig. Lényegét Nordenskjöld következőképp írja le: Földünk egy egyszerű, kétszeres vagy többszörös állandó villamos fénykoronával van körülvéve, melynek belső szele néha jóval a látóhatár fölé emelkedik, de közönségesen csupán a csaknem lakatlan sarki tájakon látható s még hozzá gyenge fényű s ritkán észlelhető. A külső gyűrű nem oly állandó, mint a belső, de sokkal ragyogóbb annál, mert ez sugározza, ki a sarkfényt. E pompás fénytünemény közepontja változásoknak van alávetve, melyek normális állapotok között kiesnek, de viharok idején nagyok és gyorsak. Emiatt a fények különböző középponttal bírnak, melyeknek gyakran szembevetőleg hirtelen ingadozása egymástól távoli helyeken ezek között mérések alapján törvényszerűnek ismertetett fel . . .

A sarkfényre vonatkozó eddigi összes észleleteknek pozitív eredménye az, hogy ez a tünemény a villamossággal szoros összefüggésben áll. Erről tanuskodnak az egyidejűleg jelentkező mágnesű ingadozások.

Bátran feltehető, hogy a sarkfény a Napról kiáramló és a Földről felszabaduló villamosság kiegyenlítődése folytán áll elő.

CSARNOK.

A törvény terme.

(Voltaire)

Istennő, ki ihletted hajdan
Cökoddal Lesbos dalnokát,
Jer Muzsa, fessd le őt, ki bajban
Még jobban sujtóla honát.
Ajkat, kebelt betöltsön átkod
S hogy járja be a nagyvilágot,
Ne fódje haragom homály!
Harag tüzevel égetem meg
S nagy disze lesz kis életemnek,
Ha bűnhődök e tribunal!

Mi buzgón szó hálót a zsarnok,
Hogy főznek szörnyű eselők!
Türelmünkkel nő a hatalmuk
Nem vétkezhetnek eleget!
A népek átkai levének
S nem nyert oly díjt nagy tett nagy ének
Mint ők — s ez szegényed, haza!
Az ur rabszolgájától retteg,
Rég elmulit bűnök fölébredtek,
Nero kiralynak tért haza!

Isteni jog volt, de hiába
A szív mélyéig látni le,
Most feledés pillanatában,
Meghall mindent a kém füle!
A nagyok nagy vétkeket kívánnak,
Hogy elarulják szép hazánkat,
Az otthon nyájas tűz helyét

Es óh, gyalázat diadalma!
Fölötté börtönőr hatalma,
Ki e haza földére lép!

Oh, mily iszonyu örvényt látok!
Iszony dermeszti véretem,
El item poklok szája tálong,
Tisiphéné megszökhetett!
Irgység, bosszu oldalán áll,
Nincs iszonyubb e kar da'ánál,
Kiserik mind a furiák!
Tör villog a szörnyek kezében
S kiosztják a pokol nevében
Azoknak a kik elhívák!

Es halga! Véres tettere készen
Lépdél már a rablócsapat.
Segíti törvény, közön-kézen
A jog elsikkad, lemarad!
Hűség, becsület meg nem óvna,
De pajzsa az alavalónak
Erőszak és kétszínűség . . .
Dühöng a bűn vad zivatarja,
S ha bűnöst ér a bosszu karja,
Ezer ártatlan bánja rég.

Igy ontja vészeit a Vulkan,
Erdőt-mezőt elönt vadul.
A hol csodaszép virány virult tán
Ott az enyészet maga dul.
Igy marcaogolja szét a dúvad
A nyáját, míg halomra hullnak
Juhok s a gyöngé őriző . . .
Pandóra vészes szelecezéje,
Melyből kiszállt a romlás mérge;
Nem lehetett ily rémitő!

Kerültek a szörnyü képet?
Vonások hűn találta el,
Nagyok, kiket nem nagy erények,
De vétek, ármány küzde fel!
Gazok, kik fényes sors öleiben,
Sort álltok gyenge ellenében,
Sujtjátok porba, aki jobb;
Kiknél kegyetlenség, csalárdság,
S elöitélet régen assák
A sirt, a melybe hult a jog!

A társadalom csarnokában
Nem ur a rend s mi elveszünk!
Oszlopa ing, rozzant lakában
Ijedt arccal teszünk-veszünk!
A szív hortója rég nem oszlik,
Ami javunk van, rég elfoszlik
Hatalmasok hezei közt . . .
Oh, jaj nekünk! Anyánk; a jó hon,
Fiait tépi örült módon,
Mindent e vér, e köny fűrészt!

A borzadály nő és az egből
Bezárul a fohász előtt;
Nem mondja Isten; „Állj, elég volt!”
En látom a szörnyü jövőt
Lesz polgárháboru e honra
Tör atkozott vér-zomju horda,
A romlás mind elszabadul.
Ha volt szentség, azt sárba tépik,
Uj isten üzi el a régít,
A régi oltár porba hull!

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és
egyéb nyilvános célokra kősz. járgány
és erőhajtásra.

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági
és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pócezőgödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

☛ készit és ajánl a ☛

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCIUT 45.

☛ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ☛

Oh, ócska légvártól ki féljen?
Hazugság hagyd el a szívet!
El ezt az almot melybe' régen
Ver lánczra minden szellemet!
Kelj, büszke nép! Dühöd ha lázad,
Lesujtod azt a roppant hazat,
Rést ütsz falán, jól látom én!
Kelj! veszzen ami jogtalanság!
Hozd ki belőle: a Szabadság
Ott szenved lánczokon szegény!

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtószer a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A nagy millenniumi éremmel egyedül kitüntetett keserűvizforrás.

Kéretik csak **Ferencz József keserűviz** nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igazgatóság Budapestben.)

A ki **praktikus, az**
vegyen

olyan gyapjuszövetet öltönynek, felöltőnek, egyenruhának és öltözékeknek, mely tartós és színvalódi és a mely a viselésnél beválik.

Ilyeneket szállit a legkisebb méter mennyiségben, magánosoknak is, valódi nagybani **gyári árban.**

Raktar cs. kir. szab.

finom posztó és gyapjuszövet gyáraknak
Moriz Schwarz Zwitter Mähren

Ujdonság uraknak tavaszi és nyári öltönyök, kammgarn, Cheviot, Loden és egyenruha szövetek a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig. Szetküldés utánvétellel. — Nemetsző viszárvétek. Minták, melyek nem rendeltetnek okvetlen visszaküldendők.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menü kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben. főpostával szemben